

Marie, mijn oma

Marie, mijn oma, is in 1884 in Frankrijk geboren in La Borne, een klein pottenbakkersdorpje in de regio Berry. Ze sprak niet veel over haar verleden, over haar jeugd op de boerderij of over René, haar man, die op jonge leeftijd overleed.

Mijn oma woonde in het heden, richtte zich op de toekomst, volgde al het nieuws en voorzag veel maatschappelijk ontwikkelingen. Veel van wat zij voorzag, bleek ook uit te komen.

De nieuwe zangers waren voor haar de apostelen van onze tijd. Ze voorzag de verstrooiingen van alle grote winkels, die ze de 'verleidingen van de duivel' noemde en waarschuwde ons voor Amerika, de reus op leme voeten.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog overleden alle neven van Marie. René, mijn opa, verloor zijn werk omdat hij deelnam aan de na-oorlogse stakingen. Op zoek naar ander werk, verhuisde de hele familie naar een voorstad van Parijs, Drancy. Drancy was in deze tijd nog vrijwel onbebouwd.

Midden in een open veld bouwden mijn opa en oma een klein houten huisje, zonder electriciteit, water of gas. Het plan was om later nog een echt (stenen) huis te bouwen. Dat is er nooit van gekomen omdat mijn opa op jonge leeftijd overleed. Mijn oma bleef alleen achter zonder iets en met de opvoeding van drie kinderen. Ze heeft de moed nooit opgegeven.

1939, de Tweede Wereldoorlog begon. De jongste zoon van Marie, mijn vader, moest naar de oorlog. Mijn oma ging deze moeilijke tijd met dezelfde moed en levenskracht tegemoet.

En toen werd ik geboren. Mijn ouders en ik woonden in een klein appartement in Drancy, niet ver van het huisje van mijn oma. Nu mijn vader naar de oorlog was vertrokken, zag mijn oma het als haar opdracht om mij en mijn moeder zoveel mogelijk te beschermen.

Mijn moeder werkte in de oorlogsjaren in een naai-atelier. Ik bracht die jaren door in het huisje van mijn oma, in de moestuin en in de velden. Ik volgde haar overal.

Ze beschermde me tegen verkoudheid, verzorgde mijn schrammen en hield mij soms thuis omdat ze bang was voor alle kinderziekten op de kleuterschool.

Kindersprookjes vond ze te profaan. Liever vertelde oma mij 's avonds over passages uit de bijbel die ze uit haar hoofd kende.

Als de luchtalarmen afgingen, verschuidden wij ons onder de grote massieve keukentafel. Dat was de meest veilige plek in het houten huisje. Ik was niet bang; ze omsloot me met woorden, beelden, blikken en geuren.

Oma deed wat azijn op mijn zakdoek en sprak veel met me om te voorkomen dat ik in slaap zou vallen. Immers, als we door de bombardementen zouden moeten vluchten, had zij me niet kunnen dragen. Ik moest wakker blijven om met haar mee te kunnen rennen.

De vrede kwam weer terug. Mijn oma bewerkte nog steeds haar moestuin en velden. In haar laatste jaren verliet ze haar kleine domein niet meer. Ze las, luisterde naar de radio en wilde op de hoogte blijven van alles dat er in de wereld gebeurde.

Oma was te zwak om onze trouwerij bij te wonen. Daarom kwamen alle bruiloftsgasten naar haar huisje. Rond de keukentafel waar we tijdens de oorlog onder schuilden, hebben we toen geproost op de toekomst.

Oma overleed op 88-jarige leeftijd. Aandachtig en kalm noemde zij nog voor haar overlijden alle namen van hen die zij zoveel lief had.